

**«СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМ» У СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ АКАДЕМІЧНОМУ
ДИСКУРСІ**

Франчук Діана Віталіївна

м.Київ, Україна

студентка 6 курсу Факультету романо-германської філології

Київський Університет імені Б. Грінченка

dvfranchuk.frgf22@kubg.edu.ua

**«STUDENT-CENTRISM» IN THE MODERN ACADEMIC ENGLISH-SPEAKING
DISCOURSE**

Franchuk Diana

6th year student of the Faculty of Romance and Germanic Philology

Borys Grinchenko Kyiv University

dvfranchuk.frgf22@kubg.edu.ua

Для того, щоб зробити процес навчання цікавим та ефективним педагоги шукають та досліджують різні варіанти. Останнім часом широко використовується студентоцентричний підхід до навчання, і, відповідно, на задній план відходить традиційне викладання, в якому учитель – центр навчального процесу. В даній статті досліджено поняття «студентоцентризму», його сутність, ефективність, способи вираження та співвідношення до поняття «антропоцентризму». Гіпотезою цього дослідження є припущення, що сучасний академічний дискурс віддзеркалює принципи студентоцентризму та є варіацією антропоцентризму.

Ключові слова: студентоцентризм, студентоцентричний підхід, академічний дискурс, антропоцентризм, учень, вчитель.

In order to make the learning process interesting and effective, teachers look for and explore different options. Recently, a student-centered approach to education has been widely used, and, accordingly, traditional teaching, in which the teacher is the center of the educational process, fades into the background. This article examines the concept of "student-centrism", its essence, effectiveness, methods of expression and relation to the concept of "anthropocentrism". The hypothesis of this study is the assumption that modern academic discourse reflects the principles of student-centrism and is a variation of anthropocentrism.

Keywords: student-centrism, student-centered approach, academic discourse, anthropocentrism, student, teacher

Вступ. На сьогоднішній день одним з найпопулярніших та, на думку багатьох педагогів, ефективнішим є студентоцентричний підхід до навчання. Ключовими поняттями цього підходу є орієнтація на індивідуальні якості та здібності студентів та формування

індивідуальних освітніх траєкторій, де вчитель виконує роль ментора чи коуча. Студентоцентрична модель розвитку освіти дає можливість студенту стати самостійним, відповідальним та активним учасником науково-освітнього процесу.

Студентоцентричний підхід до навчання допомагає студенту стати всебічно розвинутою особистістю. Оскільки вся відповідальність за навчання належить студентові, очікується, що він буде глибоко вивчати і досліджувати, а відповідно і розуміти матеріал. Підхід має на меті розвинути відповідальність, самостійність, вміння самостійно навчатися та розвинути здібності та уміння студентів.

Постановка проблеми. Студентоцентричний підхід у навчанні приділяє велику увагу навичкам та вмінням студента, які він може розвинути за допомоги вчителя, для того, щоб підвищити свою ефективність. Однією з основних цілей студентоцентричного підходу є створення вчителем середовища, в якому студент зможе опанувати потрібні знання та навички. Студент має змогу стати самостійним, відповідальним та активним учасником науково-освітнього процесу, в чому йому допомогти має власна мотивація. Вчитель, який виконує роль ментора може допомогти студенту підвищити його мотивацію використовуючи певні мовленнєві засоби.

Метою мого дослідження в цій статті є показати мовленнєві засоби, які можуть використовувати викладачі для вираження студентоцентричного підходу у навчанні .

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз науково-педагогічних джерел дає можливість стверджувати, що проблема якості освіти має високу актуальність. Науковці Bilyakovska, O., Binytska, K. (2023), Condelli, L., & Wrigley, H. S. (2009), Рашкевич, Ю.(2014) досліджували поняття студентоцентричності в цілому, а Bietenbeck, J. (2020), Paliichuk, E. O. (2022), Tohidi, H., & Jabbari, M. M. (2012) досліджували шляхи підвищення мотивації студентів. Столяренко, О.,(2019), Вільчинський, Ю., Северин-Мрачковська, Л., Гаєвська О. та ін. (2019) дослідили та описали поняття «антропоцентризму». Британський лінгвіст Nyland, K. (2011) дослідив поняття «академічний дискурс».

Антропоцентризм – це філософське вчення, яке ставить людину в центр світу і розглядає людські інтереси за головне. Антропоцентризм стосується ширшого погляду на місце людини у світі, припускаючи, що людина є найбільш значущою чи цінною істотою (Столяренко, 2019). Іншою конценцією, яка має схожу суть і є варіацією антропоцентризму на сьогоднішній день можна вважати студентоцентризм, тому що обидві концепції надають велику увагу людині, її навичкам та вмінням і виділяють її серед всього іншого.

Студентоцентризм – це метод навчання, який має на меті адаптувати освітнє середовище відповідно до потреб, інтересів та здібностей студентів. Він спрямований на створення більш персоналізованого та ефективного навчального середовища, яке

сфокусоване на конкретних потребах та цілях учнів, що веде до більш адаптованого та персоналізованого досвіду навчання, гарантуючи, що студенти отримають підтримку та ресурси, необхідні для академічного та особистого процвітання. (Bilyakovska, Binytska, 2023)

«Студентоцентризм» можна розглядати як системний фактор освіти, який формує загальний освітній досвід та ефективність системи освіти в цілому. Коли освіта зосереджена навколо потреб та інтересів студентів, це заохочує активну участь і залучення, що, у свою чергу, впливає на спосіб створення сенсу в навчальному середовищі. Студенти з більшою ймовірністю встановлять зв'язок із вмістом і зрозуміють його, якщо він для них актуальний і значимий (Condelli & Wrigley, 2009).

Крім того акцент на залученості студента впливає також і на специфіку мовлення та спілкування. Вчителі можуть використовувати більше відкритих запитань, заохочувати дискусії, а також надавати студентам можливість висловлюватися та чітко формулювати свої думки. Це сприяє розвитку комунікативних навичок і сприяє глибшому розумінню предмета. Визначаючи пріоритет потреб та інтересів студентів, підхід, орієнтований на студента, підвищує функціональність освіти шляхом підвищення мотивації студентів, залученості та загальних результатів навчання, бо «мотивація – це сила, яка змушує людей ... мати поведінку, яка приносить найбільшу користь для організації; це сила, яка викликає рух людини» (Tohidi & Jabbari, 2012), «рушій керівництва, контролю та наполегливості в людській поведінці» (Tohidi & Jabbari, 2012). «Мотивація формує власний успіх та успішність однолітків у навчанні» (Bietenbeck, 2020). Якщо підхід зосереджений на їхніх особистих потребах, студенти, швидше за все, інвестуватимуть у свою освіту та візьмуть на себе відповідальність за своє навчання.

«Академічний дискурс» як способи мислення та використання мови, які існують в академічному середовищі (Hyland, 2011). Це визначення полягає в тому, що навчання студентів, демонстрація навчання, конструювання знань та поширення ідей покладається на мову. Підручники, доповіді, реферати, дисертації, дослідницькі статті є матеріалами для створення знань та навчання та займають центральне місце в академічній діяльності.

Сучасний академічний дискурс віддзеркалює принцип студентоцентризму, оскільки сучасне освітнє середовище дедалі частіше зосереджує свою увагу на потребах, інтересах і здібностях студентів. Роль вчителя у навчальному середовищі змінюється з традиційного лекційного типу на інтерактивний тип і коучинг, відповідальність за навчання належить повністю студентам. А також в сучасному академічному дискурсі спостерігається взаємоповага та взаємозалежність між викладачами та студентами.

Щоб створити студентоцентричне середовище та підвищити мотивацію студентів навчатися вчителі можуть давати відгуки у відповідь на досягненням студентів, використовуючи різноманітні лексично-стилістичні прийоми (Paliichuk, 2022). Наприклад:

1. Порівняння :

– *more than* – це порівняння можна використовувати, щоб показати учню певний прогрес в його навчанні

– *better than* - це порівняння можна використовувати, щоб показати студенту певні покращення його розуміння матеріалу чи застосування теоретичних знань на практиці.

2. Перифрази:

– *a step ahead of where they are* – цей перифраз можна використовувати, щоб показати успіх учнів у певній сфері, галузі, темі, яка вивчається іт.д

3. Метафори:

– *to navigate the increasingly competitive and complex world* – показати студентам, що вони отримали краще розуміння якоїсь теми чи сфери

– *the trajectory of a student's progress* – можна використовувати, для того, щоб показати прогресивність діяльності учня за певний період часу;

– *source of pride* – можна використати для того, щоб показати студентам, що є певний прогрес у навчанні чи покращення розуміння чогось.

– *immersed in the field* – показати студентам, що вони мають досить гарне розуміння теми, що вивчається (Paliichuk, 2022).

Результати дослідження

Ставлячи студентів у центр навчального процесу, студентоцентричний підхід визнає унікальні потреби, інтереси та здібності кожного студента, коли наслідувачі теорії антропоцентризму визначають цінність та важливість людини. Це визнання веде до більш адаптованого та персоналізованого досвіду навчання, гарантуючи, що студенти отримають підтримку та ресурси, необхідні для академічного та особистого процвітання, а також гарантуючи створення згуртованого та змістовного навчального середовища, де студенти можуть активно залучатися до взаємодії та розвиватися.

Студентоцентричний підхід спрямований на створення більш персоналізованого та ефективного навчального середовища, яке сфокусоване на конкретних потребах та цілях учнів і допомагає підвищити ефективність знань. Важливу роль відіграє мотивація студента, та бажання навчатися, на які може впливати вчитель використовуючи такі мовленнєві засоби, як порівняння, метафори, перифрази і т.д.

Висновки . Поняття «студентоцентризм» і «антропоцентризм» дуже схожі між собою за своїм змістом, що приводить до того, що люди вважають студентоцентризм відхиленням антропоцентризму. Порівнявши ці поняття можна зрозуміти, що антропоцентризм акцентує нашу увагу на цінності людини як і тому, що людина найвища ланка еволюції, коли студентоцентричний підхід має за мету підвищити ефективність навчання, при цьому максимально зацікавивши та вмотивувавши студентів.

Як системний фактор студентоцентричний підхід може мати значний вплив на різні аспекти системи освіти. Це впливає на розробку навчальних програм, методи викладання, стратегії оцінювання та загальну освітню політику.

У підході, орієнтованому на студента, розробка навчального плану враховує різноманітні стилі навчання, походження та здібності студентів. Методи навчання налаштовані з урахуванням різних уподобань у навчанні та сприяють активній участі.

Встановлюючи пріоритет потребам та інтересам студентів, підхід, орієнтований на студента, спрямований на підвищення мотивації студентів, залучення та загальних результатів навчання.

У своєму подальшому дослідженні я планую порівняти використання лексико-стилістичних прийомів, що виражають студентоцентричність в науково-академічному та навчально-академічному дискурсі.

Список використаних джерел

1. Bietenbeck, J. (2020). Own Motivation, Peer Motivation, and Educational Success. CESifo Working Paper No. 8696. <https://www.cesifo.org/en/publications/2020/working-paper/own-motivation-peer-motivation-and-educational-success>
2. Bilyakovska, O., Binytska, K. (2023). Student-centered approach as a new paradigm in of the quality of the educational process in higher education institutions. <https://humanitarian.com.ua/index.php/human/article/view/4/4>
3. Condelli, L., & Wrigley, H. S. (2009). What works for adult literacy students of English as a second language. https://www.researchgate.net/publication/234620285_What_Works_Study_for_Adult_ESL_Literacy_Students_Study_Summary
4. Hyland, K. (2011). Academic discourse. In Hyland, K. & Paltridge, B. (eds.) Continuum Companion to Discourse Analysis. London: Continuum. pp 171-184 https://www.academia.edu/40422514/Academic_discourse
5. Paliichuk, E. O. (2022). Motivational communication in academic setting: a ukrainian case. Revista Conrado, 18(88), 61-72. https://www.researchgate.net/publication/364242947_Motivational_Communication_in_Academic_Setting_a_Ukrainian_Case
6. Tohidi, H., & Jabbari, M. M. (2012). The effects of motivation in education. Procedia - Social and Behavioral Sciences, 31 https://www.researchgate.net/publication/259828455_The_effects_of_motivation_in_education
7. Вільчинський, Ю., Северин-Мрачковська, Л., Гаєвська О. та ін. (2019). Філософія, 78-80с.
8. <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6c8cbfbc-43b8-449d-8ef3-0d4524102b24/content>

9. Онацький, Є. (1957). Українська мала енциклопедія, Буенос-Айрес, 42с
http://encyclopedia.kiev.ua/vydaniya/files/use/first_book/part1.pdf
10. Рашкевич, Ю.(2014). Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія ,168 с
[https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/nauk%20method%20rada/BolonskyiProcessNewParadigm\(%D0%AE_%D0%A0%D0%B0%D1%88%D0%BA%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D1%87\).pdf](https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/nauk%20method%20rada/BolonskyiProcessNewParadigm(%D0%AE_%D0%A0%D0%B0%D1%88%D0%BA%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D1%87).pdf)
11. Столяренко, О.,(2019). Антропологічна концепція в обґрунтування гуманістичних засад сучасного виховання. <https://op.ua/pedclass/naukova-stattya/antropologichna-koncepciya-v-ob-runtuvannya-gumanistichnih-zasad-suchasnogo-vihovannya>